

Eindtermendebat Procedure 18/10/2016

Oorspronkelijke procedure

► Het decreet van 1991:

→ een strikte procedure voor de ontwikkeling van de eindtermen

→ vier fasen onderscheiden:

- de voorbereidingsfase: voorstel door de Dienst voor Onderwijsontwikkeling (DVO);
- de adviseringsfase: maatschappelijk debat, uitmondend in een eensluidend VLOR-advies;
- de beslissingsfase: beslissing van de Vlaamse regering;
- de bekrachtigingsfase: bekrachtiging door het Parlement.

Vlaanderen
is onderwijs & vorming

DEPARTEMENT
ONDERWIJS & VORMING

Oorspronkelijke procedure

- De procedure werd vastgelegd door de Vlaamse decreetgever,
- Deze decretale procedure bindt de Vlaamse regering in haar optreden als uitvoerende macht
- De betekenis van de term „eensluitend” betekende dat het advies van de VLOR voor de Regering bindend was.
 - De regering:
 - kan als uitvoerende macht niet afwijken van het door de VLOR voorgestelde.
 - had de mogelijkheid het advies terug te sturen naar de VLOR of het onverkort voor te leggen aan de Vlaamse Raad (VP).
 - kon de door de VLOR voorgestelde eindtermen en ontwikkelingsdoelen niet autonoom wijzigen bij wijze van regeringsbesluit zonder eensluitend voorstel van de VLOR,
 - kon enkel de Vlaamse Raad (VP) verzoeken bij wijze van amendement soeverein te oordelen over een wijziging. Het is aan de Vlaamse Raad dit amendement al dan niet aan te nemen.
- De term „bekrachtiging” dient gelezen te worden in het licht van het artikel 24, 8 5 van de Grondwet dat voorschrijft dat de inrichting, erkenning en subsidiëring van het onderwijs door de Gemeenschap geregeld wordt bij wet of decreet.
- Eindtermen en ontwikkelingsdoelen verschijnen als fundamentele voorwaarden van erkenning en subsidiëring. Bij de bekrachtiging bekomen ze volkomen decretale gelding en kunnen ze slechts gewijzigd worden voor zover de decreetgever opnieuw tussenkomt.

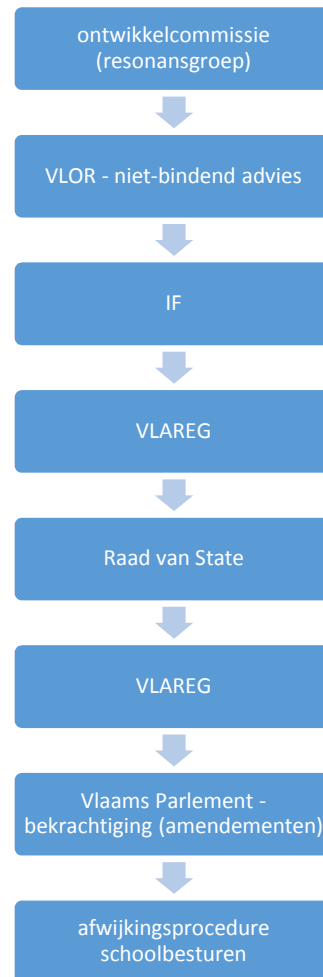

Oorspronkelijke procedure: wijzigingen

- In het decreet van 15 juli 1997 werd naar aanleiding van een arrest van het Arbitragehof (grondwettelijk hof) ook voorzien in een afwijkingsmodaliteit voor schoolbesturen (Steinerscholen).
- Met het themadecreet van 18 januari 2002 werd het eensluidend advies afgeschaft en vervangen door een gewoon advies.
- Themadecreet opgenomen in niveaudecreten.
- <https://docs.vlaamsparlement.be/docs/stukken/1993-1994/g583-5.pdf>
- “Twintig jaar eindtermen; een terugblik”. TORB, Roger Standaert

Huidige procedure: schematisch

Formuleren van eindtermen(1)

- Startintenties DVO (Roger Standaert)
 - een beschrijving van de aanpak voor het ontwikkelen van de eindtermen
 - de contouren voor het formuleren van eindtermen- uitgangspunten/principes
 - Horizontale samenhang
 - Verticale samenhang
 - Vakoverschrijdend
 - Aandacht voor levensechte
 - Beklijvend leren
 - https://issuu.com/klasse.be/docs/kvl_34
- ▶ Deze principes blijven tot op vandaag doorwerken.

Formuleren van eindtermen(2)

- Uitschrijven van algemene uitgangspunten per onderwijsniveau
 - Kleuteronderwijs
 - Lager onderwijs
 - Eerste graad secundair onderwijs
 - Tweede en derde graad secundair onderwijs
 - Buitengewoon onderwijs
 - Volwassenenonderwijs
- ▶ Zijn ook nu nog van toepassing
<http://www.ond.vlaanderen.be/curriculum/>

Ontwikkelcommissies

- Werken binnen de algemene contouren
 - Uitgangspunten startintenties (algemene principes)
 - Uitgangspunten onderwijsniveau
- Formuleren uitgangspunten/vak of vakoverschrijdend thema
- Schrijven Eindtermen
- Deze wijze van werken is nog steeds hetzelfde. Bij herziening van eindtermen of bij nieuwe eindtermen worden naast de eindtermen ook de uitgangspunten opnieuw bekeken.

Timing eindtermen volgens bestaande procedure

- ▶ Ontwikkeling eindtermen (April 2017)
- ▶ Eerste principiële goedkeuring VR
- ▶ Advies VLOR (3 maanden)
- ▶ Tweede principiële goedkeuring VR
- ▶ Advies IF, Taaladvies, RvS (2 maanden)
- ▶ Indienen ontwerp van decreet
- ▶ Behandeling Commissie Onderwijs (VP)
- ▶ Goedkeuring en Bekrachtiging VP – **1/09/2017**
- ▶ Indienen leerplannen bij inspectie – 31/01/2018
- ▶ Implementatie – 1/09/2018

Andere landen: Nederland

- Rol van het Parlement
 - Commissie Dijsselbloem: 'Tijd voor Onderwijs' (2007-2008)
 - Aantal onderwijsvernieuwingen bestudeerd
 - verschillende deelrapporten
 - Hoogleraren Onderwijsrecht: rol van het parlement: pagina 117- 122
 - http://www.parlement.com/9291000/d/tk31007_8.pdf

Vlaanderen
is onderwijs & vorming

DEPARTEMENT
ONDERWIJS & VORMING

Andere landen: Finland

- Intensieve samenwerking tussen de nationale en de lokale niveaus
- Leerkrachten worden betrokken in hun sleutelrol als experts
- Groot vertrouwen in leerkrachten en lokale autoriteiten
- Stakeholders worden betrokken in een productieve dialoog om een evenwicht te creëren en te behouden tussen het nationale kerncurriculum, de lokale curricula en de schoolspecifieke leerplannen
- Er zijn geen systemen van externe kwaliteitscontrole zoals inspectie of centrale toetsen. Wel wordt ingezet op zelfevaluatie door scholen en steekproefgewijze evaluaties.
- Belangrijke voorwaarde: lerarenopleiding moet evoluties kunnen volgen
- Inzet op transparantie van het ontwikkelingsproces, o.a. via digitale mogelijkheden

Andere landen: Ierland

- Toenemende rol voor de scholen zelf
 - Scholen schuiven op in het ontwikkelingsproces van curricula en toetsingsbeleid: ze evolueren van deelname aan pilootprojecten aan *het einde* van het proces naar deelname in verkennende initiatieven *tijdens de ontwikkelingsfase*.
- Andere kijk op professionalisme van leraren
 - Beslissingen over de ontwikkelingsnoden van lkr werden genomen in functie van een bepaalde specifieke verandering in het systeem. Dat heeft geleid tot een cultuur waarbij verandering wordt gezien als een evenement/gebeurtenis in plaats van een proces, en waarbij verandering gezien werd als iets dat werd opgelegd door het systeem in plaats van een wezenlijk onderdeel van professionalisme.
 - Lkr zaten dus aan het ontvangende eind van beleidsveranderingen → dit creëerde een grote afstand tussen de boodschap achter het curriculum en wat er in de klas/met de lln diende te gebeuren → hetgeen op zijn beurt leidde tot moeizame feedback over de implementatie.
- Organisaties betrokken bij een beleidswijziging met een impact op het hele systeem zouden zich meer moeten bezig houden met het bevragen van (onderdelen van) het systeem dan op het formuleren van centrale oplossingen.

Vlaanderen
is onderwijs & vorming

DEPARTEMENT
ONDERWIJS & VORMING

Andere landen: Frankrijk

- Onderdelen van de inhoud van het curriculum worden nog centraal bepaald, maar er is ruimte gecreëerd voor lokale oplossingen en verbeteringen.
- Dit heeft gevolgen voor de lkr. Hun rol evolueert van het overbrengen van kennis naar het ondersteunen van studenten bij het toepassen van transversale vaardigheden.
- Moderne toepassingen worden overwogen om dialoog met de lkr te bevorderen zodat ze elkaar kunnen ondersteunen bij het maken van keuzes in de uitvoering van het curriculum.
- Verschillen in implementatie houden verband met de lokale omstandigheden, de sociale context, de geografische locatie, en attitudes en projecten van het schoolteam.
- Een gemeenschappelijke basis wordt geïmplementeerd door de lokale lkr en directeurs
→ verantwoordelijkheid en schoolautonomie worden versterkt

